

การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาชีพครู The Evaluation of Competency in Learning Management of Graduate Diploma in Teacher Profession

เบญจพร ชนะกุล*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Benchaporn Channakul*

Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาชีพครู ด้านการจัดการเรียนรู้ 6 เรื่อง คือ 1) ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3) ความสามารถในการเลือกใช้พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และ 6) ความสามารถในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จำนวน 150 คน 2) อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 16 คน 3) ครูพี่เลี้ยงนักศึกษา จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะ สำหรับนักศึกษาประเมินตนเอง ครูพี่เลี้ยงประเมินนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ ที่รับผิดชอบการนิเทศนักศึกษา ซึ่งลักษณะแบบประเมินที่จัดทำขึ้นเป็นการสำรวจสมรรถนะ/รายการประเมิน โดยเป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับ แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3) ความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 6) ความสามารถในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินสมรรถนะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาชีพครู ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43, S.D.=0.52$) โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้

1. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถ ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37, S.D.=0.53$)
2. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42, S.D.=0.55$)
3. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41, S.D.=0.54$)
4. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48, S.D.=0.53$)
5. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40, S.D.=0.49$)

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) The Evaluation of Competency in Learning Management of Graduate Diploma in Teacher Profession
Email : chanakul_ben@hotmail.com

6. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการวิจัยนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$ S.D.=0.49)

คำสำคัญ : สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ ประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู

Abstract

This research aimed to evaluate the competency of Graduate Diploma in Teacher Profession students in 6 criteria of learning management comprised of 1) ability to write lesson plans, 2) ability to design learning content suited for students, 3) ability to develop and create learning materials to support students' learning, 4) ability to manage activities to promote students' learning, 5) ability to measure and assess students in actual conditions and 6) ability to conduct the research. The samples of the research were 1) 150 Graduate Diploma in Teacher Profession students, 2) 16 university supervisors, 3) 150 school advisors. The research instruments used to collect the data were an evaluation form on competency for Graduate Diploma students to evaluate themselves, school advisor and university supervisor to evaluate Graduate Diploma students. The evaluation form was divided into 4 level with 6 aspects, included 1) ability to write lesson plans, 2) ability to design learning content suited for students, 3) ability to develop and create learning materials to support students' learning, 4) ability to manage activities to promote students' learning, 5) ability to measure and assess students in actual conditions and 6) ability to conduct the research.

The statistic used to analyze the data were frequency, percentage, mean and Standard Deviation. The overall competency of Graduate Diploma students on teaching management was at moderate level displayed by mean ($\bar{x}=3.43$, S.D.= 0.52). It could be explained as follows;

1. The overall ability to write lesson plans of Graduate Diploma students was at moderate level displayed by mean ($\bar{x} =3.37$, S.D. = 0.53).

2. The overall ability to design learning content suited for students was at moderate level displayed by mean ($\bar{x}=3.42$, S.D. = 0.55).

3. The overall ability to develop and create learning materials to support students' learning was at moderate level displayed by mean ($\bar{x}=3.41$, S.D. = 0.54).

4. The overall ability to manage activities to promote students' learning was at moderate level displayed by mean ($\bar{x} =3.48$, S.D. = 0.53).

5. The overall ability to measure and assess students in actual conditions was at moderate level displayed by mean ($\bar{x} =3.40$, S.D. = 0.49).

6. The overall ability to conduct the research was at moderate level displayed by mean ($\bar{x}=3.49$, S.D. = 0.49).

Keywords: Competency, learning management, Graduate Diploma in Teacher Profession

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 ได้มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาโดยมีการปฏิรูประบบการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการผลิตครูใหม่นี้ มีการกำหนดคุณลักษณะของครูว่าจะต้องมีความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้ง มีทักษะทางวิชาชีพครูและมีเจตคติที่ดีต่อความเป็นครู โดยมีหลักการในการผลิตครูกำหนดไว้ว่า 1) ต้องพัฒนารูปแบบการผลิตครูที่สามารถสร้างครูที่มีความลึกซึ้งทางวิชาการ 2) ต้องเป็นรูปแบบที่สามารถจูงใจให้เป็นคนดีคนเก่งเข้ามาเรียนครูได้ 3) ต้องเป็นรูปแบบที่สามารถควบคุมมาตรฐานได้ และ 4) ต้องสามารถตอบสนองความต้องการใช้ครูของประเทศได้ทั้งด้านสาขาวิชาและด้านจำนวนเป้าหมาย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูจึงต้องปรับเปลี่ยนระบบการทำงานเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2547 หมวด 7 มาตรา 52 ระบุไว้ว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันทำหน้าที่ผลิตครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง” (Ministry of Education, 2003, 24-25) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่รับสนองนโยบายดังกล่าวและเล็งเห็นความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนซึ่งสนใจในหลักสูตรนี้เป็นจำนวนมากโดยเริ่มจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู เปิดสอนในปี พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีผู้สนใจเข้าเรียนเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาต่าง ๆ ที่หลากหลายและต้องการได้ใบประกอบวิชาชีพครู ทั้งที่เป็นครูในโรงเรียนเอกชน โรงเรียนรัฐบาลและสถานศึกษาที่สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูและพัฒนาบุคลากรระดับบัณฑิตศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้านวิชาชีพครู รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น และพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถ มีทักษะมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมุ่งจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีเจตจำนงที่จะพัฒนาบุคลากรซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีความประสงค์เข้าสู่การวิชาชีพครู ให้มีความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามคุณลักษณะของวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และเพื่อให้วิชาชีพครูเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 เจตจำนงดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่มีผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพเฉพาะนั้น ๆ ดีแล้ว จากแนวคิดดังกล่าวจึงกำหนดกระบวนการที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรกลุ่มนี้ได้เข้ามาพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูให้สมบูรณ์แบบขึ้น

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 5 ด้าน และเพิ่มเติมผลการเรียนรู้เฉพาะสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 1 ด้าน รวมเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

ทักษะการจัดการเรียนรู้ (Pedagogical Skills) หมายถึง บัณฑิตมีความสามารถในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

และบริบทของผู้เรียน บัณฑิตมีความสามารถในการประเมินตนเองและการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เป็น การจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก ให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อกับข้อมูลใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่มีความหมาย จากกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติโดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์รวมทั้งพัฒนาตนเองในทุกด้านได้ตามศักยภาพ นำไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นอิสระ ดูแลรับผิดชอบตนเองและสังคมได้ เป็นแนวทางที่ผู้สอนจำเป็นต้องใช้ในการออกแบบวิธีการและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ ผู้สอนต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองจากเป็นข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และกระบวนการจัดการศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ให้ความสำคัญกับผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา คิดเป็น มีอิสระในการคิด การตัดสินใจ ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ในสภาพทางปฏิบัติกระบวนการหนึ่งที่จะบอกคุณภาพของการผลิตบัณฑิตว่ามีคุณภาพหรือสมรรถนะตามที่ต้องการ หรือกระบวนการประเมิน หรือการศึกษาความจริงในด้านคุณค่า หรือการตีค่าของสิ่งใดๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด มีความจำเป็นเพราะกระบวนการศึกษาสิ่งต่างๆ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ประเมินและเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน (Kanchanawassi, S. 2004, 7-11) สำหรับรูปแบบประเมินทั่วไปมีหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบประเมินที่เน้นการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (Patton, 1986) รูปแบบประเมินที่สนองความต้องการสารสนเทศของผู้สนใจใช้ผลการประเมิน (Robert E. Stake, 1967) รูปแบบประเมินที่พยายามเพิ่มโอกาสของการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (Guba and Lincoln, 1981) และรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง (Koretz and Barron, 1998) เป็นต้น การประเมินจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งเพราะในกระบวนการผลิตปัจจุบันยังขาดระบบประเมินที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ สามารถติดตามตรวจสอบสมรรถนะได้อย่างชัดเจน สามารถนำผลจากการประเมินมาใช้เพื่อตรวจสอบพัฒนาการและตัดสินสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยก่อนจบหลักสูตร และข้อมูลจากการประเมินเป็นประโยชน์ให้นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูลสมรรถนะของตนเองว่าอ่อนด้อยในเรื่องใดจะได้วางแผนพัฒนาตนเองก่อนจบหลักสูตรได้

การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนรู้ จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อที่จะได้ทราบผลของสมรรถนะบัณฑิตว่าเป็นไปตามแนวทางที่หลักสูตรได้พัฒนาจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีสมรรถนะที่พร้อมและเหมาะสมที่จะนำความรู้ไปใช้ในวงการศึกษาที่แท้จริง และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จะได้นำผลการประเมินสมรรถนะบัณฑิตที่ได้จากการวิจัยนี้ไปปรับประยุกต์กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ และได้บัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่เชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินสมรรถนะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ
 - 1.1 ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้
 - 1.2 ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 - 1.3 ความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียน
 - 1.4 ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 1.5 ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
 - 1.6 ความสามารถในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประชากร ซึ่งประกอบด้วย

1. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน
2. อาจารย์นิเทศก์ที่รับผิดชอบการนิเทศน์ศึกษาศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครูจำนวน 16 คน
3. ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาที่รับผิดชอบการนิเทศน์ศึกษาศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครูในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน

เครื่องมือในการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินซึ่งเป็นคำถามลักษณะปลายเปิดและคำถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า 4 ระดับ แบ่งได้ดังนี้

1.1 แบบประเมินสมรรถนะ สำหรับนักศึกษาประเมินตนเอง ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ที่รับผิดชอบการนิเทศน์ศึกษา ซึ่งลักษณะแบบประเมินที่จัดทำขึ้นเป็นการสำรวจสมรรถนะ/รายการประเมิน โดยเป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับ แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1.1 ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้
- 1.1.2 ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 1.1.3 ความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 1.1.4 ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 1.1.5 ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 1.1.6 ความสามารถในการวิจัย

2. ขั้นตอนและวิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ขั้นศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด รายงานต่างๆ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการวิจัยเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ ปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างประเด็นที่มุ่งศึกษาในแบบประเมิน

2.2 ขั้นสร้างแบบประเมิน โดยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารแล้วนำแบบประเมินฉบับที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประเมิน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัยหรือไม่เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมตลอดจนแนวทางในการแก้ไขเพื่อสร้างแบบประเมินที่มีคุณภาพต่อไปเมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว นำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบประเมินไปใช้

3. การกำหนดค่าลำดับความสำคัญของตัวเลือกในแบบประเมินแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความสำคัญตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดี/สูงมาก หรือเหมาะสมมาก หรือมีคุณลักษณะมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง หรือมีคุณลักษณะปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย หรือเหมาะสมน้อย หรือมีคุณลักษณะน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด หรือมีคุณลักษณะน้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความสำคัญตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากหรือเหมาะสมมาก หรือมีคุณลักษณะมาก

ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลางหรือเหมาะสมปานกลางหรือมีคุณลักษณะปานกลาง

ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยหรือเหมาะสมน้อยหรือมีคุณลักษณะน้อย

ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือเหมาะสมน้อยที่สุดหรือมีคุณลักษณะน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคการศึกษาที่ 1/2559 โดยมีแผนดำเนินการจัดเก็บดังนี้

1. อาจารย์นิเทศนักศึกษา ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยวิธีการใช้แบบประเมิน

2. นักศึกษาและครูพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ เพื่อ ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูล โดยจัดส่งแบบประเมินให้ไปกับนักศึกษา พร้อมกับ ให้นักศึกษาเก็บแบบประเมินกลับถึงผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบประเมินออกไป จำนวน 316 ชุด ได้รับคืนมา จำนวน 316 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบประเมินที่ส่งออกทั้งหมด ผลการเก็บข้อมูลได้ดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 16 คน ได้รับแบบประเมินกลับ จำนวน 16 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรที่ศึกษา

2. นักศึกษาประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครูและครูพี่เลี้ยง ประจำภาคการศึกษาที่ 1/2559 จำนวน 300 คน ได้รับแบบประเมินกลับ จำนวน 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินแต่ละฉบับและให้ระดับคะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้การจัดกลุ่มของคำตอบและนำเสนอผลวิเคราะห์ ในรูปข้อมูลเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

การประเมินสมรรถนะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู ด้านการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมมีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อเรียงลำดับได้ดังนี้ ความสามารถในการวิจัย ($\bar{x}=3.49$) ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x}=3.48$) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{x}=3.42$) ความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x}=3.41$) ความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{x}=3.40$) และความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.37$)

1. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อเรียงลำดับได้ดังนี้ มี

ความสามารถ ในการวางแผนการสอน การเตรียมการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}=3.48$) กิจกรรมในแผนมีขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปครบถ้วน ($\bar{x}=3.48$) กำหนดสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์สำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ ($\bar{x}=3.47$) กำหนดกิจกรรมมีลำดับ ขั้นตอนครบถ้วนและถูกต้อง สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ($\bar{x}=3.43$) กำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน ครอบคลุมและสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.42$) การเขียนคำถามในแผนที่ กระตุ้นการคิดระดับสูง (ให้อธิบาย/เปรียบเทียบ/ยกตัวอย่าง/จำแนกประเภท/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ประเมินค่า) ($\bar{x}=3.40$) กำหนดสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์สำคัญ กิจกรรม สื่อและการวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($\bar{x}=3.39$) การเขียนคำถามในแผนที่ กระตุ้นการคิดระดับพื้นฐาน (ให้สังเกต/ถามนำ/ทบทวนความจำ/บอกความหมาย/ชี้บ่ง/เร้าความสนใจ) ($\bar{x}=3.18$) กิจกรรมในแผนมีการฝึกทักษะการคิด และสร้างความรู้ในสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{x}=3.14$) กิจกรรมในแผนมีการบูรณาการสาระต่าง ๆ (คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ หรือธรรมชาติศึกษา/สุขศึกษา/ภาษาไทย/สังคม/จริยธรรม) สู่การปฏิบัติจริง ($\bar{x}=3.12$)

2. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน พบว่าอยู่ในระดับ มาก จำนวน 2 รายการ เรียงลำดับได้ดังนี้กิจกรรมที่ออกแบบใช้หลักการจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีความสุขสนทนาคบคู่กับการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.55$) มีความสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x}=3.51$) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับได้ดังนี้ มีความสอดคล้องกับความสนใจ ทักษะ ความรู้พื้นฐานและพัฒนาการของผู้เรียน ($\bar{x}=3.46$) กิจกรรมที่ออกแบบส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน (ร่างกาย, อารมณ์ – จิตใจ, สังคม, สติปัญญา) ($\bar{x}=3.46$) กิจกรรมที่ออกแบบสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างผ่อนคลาย มีความกระตือรือร้น น่าสนใจ ($\bar{x}=3.45$) กิจกรรมที่ออกแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเด็กได้ลงมือปฏิบัติ หาคำตอบด้วยตนเอง และได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ($\bar{x}=3.42$) กิจกรรมที่ออกแบบสามารถส่งเสริมความถนัด ความสนใจ และวัยของผู้เรียน ($\bar{x}=3.38$) กิจกรรมที่ออกแบบส่งเสริมให้เด็กมีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์และสิ่งของต่าง ๆ ($\bar{x}=3.36$) กิจกรรมที่ออกแบบสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ท้องถิ่น และเอื้อต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ($\bar{x}=3.33$) กิจกรรมการเรียนรู้จากความเข้าใจไม่ใช้การท่องจำ แต่จำได้จากการเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดจากการทำกิจกรรมผ่านกระบวนการต่าง ๆ ($\bar{x}=3.32$)

3. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านความสามารถในการเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนพบว่ามีอยู่ในระดับมากหนึ่งรายการคือเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x}=3.51$) และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ เลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.45$) ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริงหรือมีส่วนร่วมกระทำจริงผ่านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.45$) มีการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้วิถีและถูกต้องตามชนิดของสื่อ ($\bar{x}=3.45$) เลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{x}=3.45$) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.39$) สื่อการเรียนรู้มีหลากหลาย เพียงพอ น่าสนใจสำหรับเด็ก ($\bar{x}=3.32$) เลือกใช้สื่อโดยพัฒนา จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อต่าง ๆ จากเทคโนโลยี และนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.28$)

4. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนพบว่าอยู่ในระดับมากเรียงลำดับได้ดังนี้ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ($\bar{x}=3.70$) กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการรับรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งสิ่งของ บุคคล และสถานที่ ($\bar{x}=3.64$) กิจกรรมที่จัดสร้างเสริมลักษณะนิสัย การรับรู้และซาบซึ้งคุณค่าของสรรพสิ่งรอบตัว ($\bar{x}=3.55$) กิจกรรมที่จัดส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้มีจินตนาการ ($\bar{x}=3.53$) และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างกัน ($\bar{x}=3.44$) กิจกรรมที่จัดส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายที่เหมาะสมกับวัย ($\bar{x}=3.42$) กิจกรรมที่จัดส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รู้จักการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{x}=3.41$) กิจกรรมที่จัดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่มั่นคง ไม่ก้าวร้าว ($\bar{x}=3.37$) กิจกรรมที่จัดสร้างเสริมให้มีความตั้งใจ มีสมาธิแต่ไม่เครียดและมีความสุขในการทำกิจกรรม ($\bar{x}=3.34$) กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการคิดและการจำ ทักษะพื้นฐานทางการคิดเชื่อมโยงและเหตุผล (การจัดประสบการณ์ที่เน้นการสังเกต การจำแนกการถ่ายโยง และการสรุป) ($\bar{x}=3.32$)

5. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความสามารถในวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พบว่าอยู่ในระดับมากเรียงลำดับได้ดังนี้ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์และเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=3.78$) ประเมินผลการเรียนรู้และประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงและประเมินอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{x}=3.64$) เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.60$) นำข้อมูลจากการตรวจสอบพัฒนาการและการประเมินการเรียนรู้มาตัดสินใจในการประเมินผู้เรียน ($\bar{x}=3.56$) และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ ใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลงานผู้เรียน ($\bar{x}=3.47$) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาประกอบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการผู้เรียนและพัฒนา ศักยภาพผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x}=3.47$) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียน ($\bar{x}=3.42$) เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x}=3.37$) กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.21$) และอยู่ในระดับน้อยคือผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ในการประเมินตนเองและบอกผลการปฏิบัติของตนเองและผู้อื่นได้ ($\bar{x}=2.49$)

6. การประเมินสมรรถนะทักษะปฏิบัติด้านความสามารถในการวิจัย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความสามารถในการวิจัย พบว่าอยู่ในระดับมากเรียงลำดับได้ดังนี้ เลือกลงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ถูกต้อง ($\bar{x}=3.77$) กำหนดปัญหาที่จะทำการวิจัยได้สอดคล้องสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่วิจัย ($\bar{x}=3.64$) มีความสามารถในการรายงานผลการวิจัยได้ สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน ($\bar{x}=3.57$) ความสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินการวิจัยได้ ($\bar{x}=3.56$) และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ สามารถวางแผนดำเนินการวิจัยได้สอดคล้องครบถ้วนทุกขั้นตอน ($\bar{x}=3.49$) นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.48$) จรรยาบรรณนักวิจัย ($\bar{x}=3.43$) เลือกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถูกต้องกับข้อมูลที่เก็บมา ($\bar{x}=3.35$) วิเคราะห์ คัดเลือกและเลือก ศึกษาเอกสารที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยได้ตรงกับเรื่องที่วิจัย ($\bar{x}=3.34$) เลือกใช้วิธีการ ระเบียบวิธีวิจัยได้สอดคล้องกับการออกแบบวิจัยที่กำหนดไว้ ($\bar{x}=3.27$)

อภิปรายผล

ผลจากการประเมินความรู้ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 เรื่อง ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพรู้ พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรมีความสามารถสูงสุดคือ ความสามารถในการวิจัย ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความสามารถในการเลือกใช้พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสามารถ ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนความสามารถที่มีผลคะแนนเฉลี่ยน้อยสุดคือความสามารถ ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ดังนั้นทางหลักสูตรจึงต้องหาแนวทางเสริมความรู้ วิธีการสอนหรือจัดกิจกรรมในส่วนของการจัดทำแผนการเรียนรู้ สอดคล้องกับความเห็นของ Tantiphachewha, K. (2008) ที่ว่าการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กต้องสอดคล้องกับความใคร่รู้ใคร่เรียนของเด็ก ทำให้เด็กได้รับความรู้ เกิดทักษะปฏิบัติทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สนุกสนานไม่ซ้ำซ้อน มีการประเมินผลที่เหมาะสม ดังนั้นการมีความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะก่อให้เกิดการจัดกิจกรรมที่ดีต่อเด็กแนวทางหนึ่งที่นักศึกษามีความรู้สามารถปฏิบัติได้ดังนั้นทางหลักสูตรต้องหาแนวทางพัฒนาหรือวางแผนให้นักศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะเทคนิคที่จำเป็นในการปฏิบัติการสอนและสอดคล้องกับคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์ของต่างประเทศโดยเฉพาะครูที่ทำการสอนเด็กต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ Sawat, V. (1999) ที่เสนอแนะว่าครูต้องเตรียมการด้านต่าง ๆ ให้พร้อม เตรียมกิจกรรม การวางแผนการสอน สอดคล้องกับ Dechakupta, Y. et al. (2008) กล่าวว่าครูจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการประเมินด้านที่ 1 ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพรู้ มีความสามารถในการวางแผนการสอน การเตรียมการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมในแผนมีขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปครบถ้วน กำหนดสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรมมีลำดับขั้นตอนครบถ้วนและถูกต้อง สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจนครอบคลุมและสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ การเขียนคำถามในแผนที่กระตุ้นการคิดระดับสูง (ให้อธิบาย/เปรียบเทียบ/ยกตัวอย่าง/จำแนกประเภท/วิเคราะห์/สังเคราะห์/ประเมินค่า) กำหนดสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ กิจกรรม สื่อและการวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การเขียนคำถามในแผนที่กระตุ้นการคิดระดับพื้นฐาน (ให้สังเกต/ถามนำ/ทบทวนความจำ/บอกความหมาย/ชี้บ่ง/เร้าความสนใจ) กิจกรรมในแผนมีการฝึกทักษะการคิด และสร้างความรู้ในสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และความสามารถที่มีค่าคะแนนต่ำคือกิจกรรมในแผนมีการบูรณาการสาระต่าง ๆ (คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ หรือธรรมชาติศึกษา/สุขศึกษา/ภาษาไทย/สังคม/จริยธรรม) สูการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ Sawat, V. (1999) ที่เสนอแนะว่าครูต้องเตรียม การด้านต่าง ๆ ให้พร้อม เตรียมกิจกรรม การวางแผนการสอน สอดคล้องกับ Dechakupta, Y. et al. (2008) กล่าวว่าครูจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการประเมินผลด้านที่ 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพรู้ พบว่านักศึกษาทำได้ดีในประเด็นกิจกรรมที่ออกแบบใช้หลักการจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีความสนุกสนานควบคู่กับการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับวัยของเด็ก ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับได้ดังนี้ มีความ

สอดคล้องกับความสนใจ ทักษะ ความรู้พื้นฐานและพัฒนาการของผู้เรียน กิจกรรมที่ออกแบบสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างผ่อนคลาย มีความกระตือรือร้น น่าสนใจ กิจกรรมที่ออกแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเด็กได้ลงมือปฏิบัติหาคำตอบด้วยตนเอง และได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน กิจกรรมที่ออกแบบสามารถส่งเสริมความถนัด ความสนใจ และวัยของผู้เรียน กิจกรรมที่ออกแบบส่งเสริมให้เด็กมีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ กิจกรรมที่ออกแบบสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ท้องถิ่น และเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และทำได้ไม่ตีในประเด็นกิจกรรมการเรียนรู้จากความเข้าใจไม่ใช่การท่องจำ แต่จำได้จากการเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดจากการทำกิจกรรมผ่านกระบวนการต่าง ๆ

ดังนั้น หลักสูตรควรวางแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ในประเด็นที่อ่อนด้อยหรือวางแผนพัฒนา เรื่องที่มีข้อบกพร่องให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม เพียเจต์ (Piaget, n.d.; อ้างถึงใน Hendrick, 1994) กล่าวว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ต้องรู้สาระหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ของเด็ก กลยุทธ์การสอน วิธีการประเมิน ตลอดจนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัว ชุมชนด้วย และ Gestwicki (1999); Ministry of Education (1997); ที่สรุปว่าลักษณะของกิจกรรมต้องสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์

จากการประเมินผลด้านที่ 3 การเลือกใช้ พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่านักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู ทำได้ดีในประเด็นเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ เลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริงหรือมีส่วนร่วมกระทำจริงผ่านสื่อการเรียนรู้ มีการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ภูมิวิถี และถูกต้องตามชนิดของสื่อ เลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายเพียงพอ น่าสนใจสำหรับเด็ก และประเด็นที่มีคะแนนประเมินน้อยที่สุดคือเลือกใช้สื่อโดยพัฒนาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและสื่อต่าง ๆ จากเทคโนโลยี และนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาจะเป็นผู้เตรียมมาให้สำเร็จรูปนักเรียนเลยไม่มีโอกาสในการเตรียมสื่อร่วมกับครูทางหลักสูตรต้องหาแนวทางเสนอแนะให้นักศึกษาปรับปรุงในจุดนี้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Tantiphachiva, K. (2008); Saengmali, B. (1982); Panich, S. (1988); Pookhuth, O. (1981); Khamani, T. et al. (1992) เสนอแนะว่า สื่อที่นำมาใช้ในกิจกรรมสำหรับเด็กจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ lamsupasid, P. (1994) เพิ่มเติมในส่วนของครูควรมีทักษะในการผลิต จัดทำและใช้สื่ออุปกรณ์ทางการศึกษา หากใช้วัสดุท้องถิ่นหรือเศษวัสดุและนำสื่อมาใช้อย่างถูกวิธีและเหมาะสมกับบทเรียนและวัยของเด็กจะส่งเสริมได้ดียิ่งขึ้น

จากการประเมินผลด้านที่ 4 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนพบว่านักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาวิชาชีพครู ทำได้ดีในประเด็นกิจกรรมที่จัดส่งเสริมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการรับรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งสิ่งของบุคคลและสถานที่ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมลักษณะนิสัย การรับรู้และซาบซึ้งคุณค่าของสรรพสิ่งรอบตัว กิจกรรมที่จัดส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้มีจินตนาการ และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างกัน กิจกรรมที่จัดส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รู้จักการเรียนรู้ร่วมกันกิจกรรมที่จัดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่มั่นคง ไม่ก้าวร้าว กิจกรรมที่จัดสร้างเสริมให้มีความตั้งใจ มีสมาธิแต่ไม่เครียดและมีความสุนทรีย์ในการทำกิจกรรม และประเด็นที่มีความสามารถน้อยคือ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการคิดและการจำ ทักษะพื้นฐานทางด้านการคิดเชื่อมโยงและเหตุผล (การจัดประสบการณ์ที่เน้นการสังเกต การจำแนก การถ่ายโยง และการสรุป) แต่ยังคงต้องปรับปรุงในเรื่องกิจกรรมที่จัดส่งเสริมการคิดและทักษะ

พื้นฐานด้านการคิดเชื่อมโยงเหตุผลน้อยอาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่มีกระบวนการเทคนิคการสอนกับเนื้อหาที่สอนให้เชื่อมโยงกัน ดังที่ Dechakupta, Y. et al. (2008) & Phonyotin, P. (1989); ได้เสนอแนะหลักการจัดกิจกรรมโดยควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและก่อให้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tantiphachewha, K. (1997) สรุปว่า ครูต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่กำหนดขึ้นด้วยตัวเองและสามารถสร้างเสริมพัฒนาการเด็กได้ครอบคลุมทุกด้าน

จากการประเมินผลด้านที่ 5 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงพบว่านักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู ทำได้ดีในประเด็นจัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์และเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลการเรียนรู้และประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงและประเมินอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ นำข้อมูลจากการตรวจสอบพัฒนาการและการประเมินการเรียนรู้มาตัดสินใจในการประเมินผู้เรียน และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลงานผู้เรียน นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาประกอบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการผู้เรียนและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ และอยู่ในระดับน้อยคือผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ในการประเมินตนเองและบอกผลการปฏิบัติของตนเองและผู้อื่นได้ สอดคล้องดังที่ Tantiphachewha, K. (1997) กล่าวถึงครูต้องวางแผนการสอนสู่การปฏิบัติและประเมินผลการสอน lamsupasid, P. (1994) กล่าวว่าครูต้องมีความสามารถในการประเมินผลลัพท์และผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีทักษะในการวัดและประเมินพัฒนาการเลือกใช้เครื่องมือ เกณฑ์ การตัดสินใจ วิธีวัดและประเมินและแปลความหมายได้ถูกต้องสอดคล้องกับงานวิจัยของ Toonthong, S. (2002) พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีขั้นตอนที่สามารถพัฒนาและมีความเหมาะสมนำไปใช้ได้ ดังนั้นหากมีการตรวจสอบสมรรถนะและฝึกฝนทั้งความรู้และปฏิบัติก็จะช่วยพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาได้เป็นอย่างดี Phuwichawatt, S. (2001) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงช่วยให้เห็นพฤติกรรมที่สะท้อนพฤติกรรมและทักษะที่นักเรียนแสดงออก Wongwanit, S. (2003) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใดดังนั้นจึงเป็นสมรรถนะที่จำเป็น ที่หลักสูตรต้องส่งเสริมให้เกิด

จากการประเมินผลด้านที่ 6 การวิจัยพบว่านักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู ทำได้ดีในประเด็น เลือกและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ถูกต้อง กำหนดปัญหาที่จะทำการวิจัยได้สอดคล้องสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่วิจัย มีความสามารถในการรายงานผลการวิจัยได้ สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน ความสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินการวิจัยได้ และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับได้ดังนี้ สามารถวางแผน ดำเนินการวิจัยได้สอดคล้องครบถ้วนทุกขั้นตอน นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน จรรยาบรรณนักวิจัย เลือกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถูกต้องกับข้อมูลที่เก็บมาวิเคราะห์ คัดเลือก และเลือกศึกษาเอกสารที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยได้ตรงกับเรื่องที่วิจัย เลือกใช้วิธีการ ระเบียบวิธีวิจัยได้สอดคล้องกับการออกแบบวิจัยที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Tantiphachewha, K. (1997) และ Sawat, V. (1999) ที่เสนอแนะว่างานวิจัยมีหลายประเภทที่ครูสามารถทำได้เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อพัฒนาเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sinlaparat, J. (2005) ที่พบว่าครูมีศักยภาพการเป็นนักวิจัยทุกด้านและมีความสามารถเสริมพลังการทำงานในตนเองสอดคล้องกับการรับรู้ Nilphan, M. (2015) การวิจัยเป็นการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบเชื่อถือได้โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ผลที่ได้สามารถนำไปแก้ปัญหา พัฒนาองค์ความรู้ Srisa-at, B. (2004) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยว่าช่วยให้ได้ความรู้ใหม่

ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ และหลักสูตรควรส่งเสริมการทำวิจัยและใช้กระบวนการวิจัยที่ถูกต้องเพื่อผู้เรียนจะได้นำไปปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เรื่องความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้เป็นประเด็นที่มีผลการประเมินได้คะแนนน้อยสุด ดังนั้นทางหลักสูตรควรทำการศึกษาวิจัยหาแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมเรื่องดังกล่าวให้มีผลดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลย้อนกลับในสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนทราบจุดบกพร่องของตนเองนำข้อมูลไปวางแผนและปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

2. การประเมินสมรรถนะบัณฑิต มีความท้าทาย หลักสูตรสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงในรายวิชาที่สอน กำหนดกรอบในการประเมินควรเป็นสิ่งที่เรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3. แบบประเมินอาจเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมผู้ประเมินในส่วนของผู้ใช้บัณฑิต เช่นผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ข้อมูลมาวางแผนพัฒนาในส่วนที่ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่าควรปรับปรุงหรือพัฒนาให้นักศึกษามีสมรรถนะที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรพัฒนามาตรฐานวิชาชีพด้านอื่นๆ เพื่อทำการประเมินบัณฑิตก่อนจบหลักสูตรว่ามีสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับปริญญาตรีที่หลักสูตร/มหาวิทยาลัยกำหนดหรือตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ไว้หรือไม่

2. หลักสูตรทุกหลักสูตรควรมีการประเมินสมรรถนะบัณฑิตทั้งภาคความรู้และทักษะปฏิบัติครอบคลุมทุกเนื้อหาสำหรับนักศึกษา ก่อนจบหลักสูตร

3. หลักสูตรต่าง ๆ อาจเพิ่มผู้ประเมินให้หลากหลายจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้ใช้บัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมเพื่อนำผลไปวางแผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาต่อไปและหาแนวทางในการพัฒนาสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับให้นักศึกษาเข้าไปวางแผนพัฒนาตนเองหรือศึกษาด้วยตนเองในสมรรถนะที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

Reference

- Dejakup, P. (2001). *Learning-centered teaching and learning: Concepts, methods and techniques of teaching 1, 2*. Bangkok: The Master Group Management. (in Thai)
- Detkup, Y. (1997). *Activities for preschool children*. Bangkok: Odean Store. (in Thai)
- _____. (2008). *Activities for preschool children*. Bangkok: Mac Publisher. (in Thai)
- Gestwicki, C. (1999). *Developmentally appropriate practice, curriculum, and development in early education*. New York : Clifton Park.
- Hendrick, J. (1994). *Total learning : Developmental Curriculum for the young child*. 4th ed. New York : Macmillan College Publishing co.th.
- Kanchanawati, S. (2004). *Theory of assessment*. 4th ed, Bangkok: The Publisher of Chulalongkorn University. (in Thai)
- Khamani, T. (1993). *Principles and forms of early childhood development in accordance with Thai ways*. 2nd edition, Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)

- Kumari Pookhuth, O. (1981). *Teaching documents of childhood behavior series book 2*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Mc. Clelland, D.C. (1973). Testing for competence rather than for Intelligence. *American Psychologist*. 28, pp. 1-17.
- National Education Commission. (2003). *National Education Act 1999 amended (Version 2) 2004*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Office of the Prime Minister. (2002). *National Education Act 1999 (No. 2)*. Bangkok: Office of the National Education Commission. (in Thai)
- Panich, S. (1988). *Preparation of young children Ratchaburi: Mueang Ratchaburi Community School*. Bangkok: Kurusapa Publishing. (in Thai)
- Parry, Scott B. (1997). *Evaluating the Impact of Training*. American: Alexandria, Virginia.
- Pengsawat, V. (2002). *Early childhood education research*. Bangkok: Suree Wittayasan. (in Thai)
- Phonyotin, P. (2000). *Early childhood educational innovation*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Saengmali, B. (1982). *Early childhood development*. Bangkok: Methi Tips Company Limited. (in Thai)
- Tantipolchewa, K. (2008). *Learning activities management for preschool children*. Bangkok: Brain-Best Books. (in Thai)
- Wongwanich, S. (2003). *Authentic Assessment*. Bangkok: The Publisher of Chulalongkorn University. (in Thai)

ผู้เขียน

ดร.เบญจพร ชนะกุล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะเข่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail : chanakul_ben@hotmail.com